CON EL ESTATUTO VASCO LOGRAREMOS...

DINERO — TRABAJO — BIENESTAR

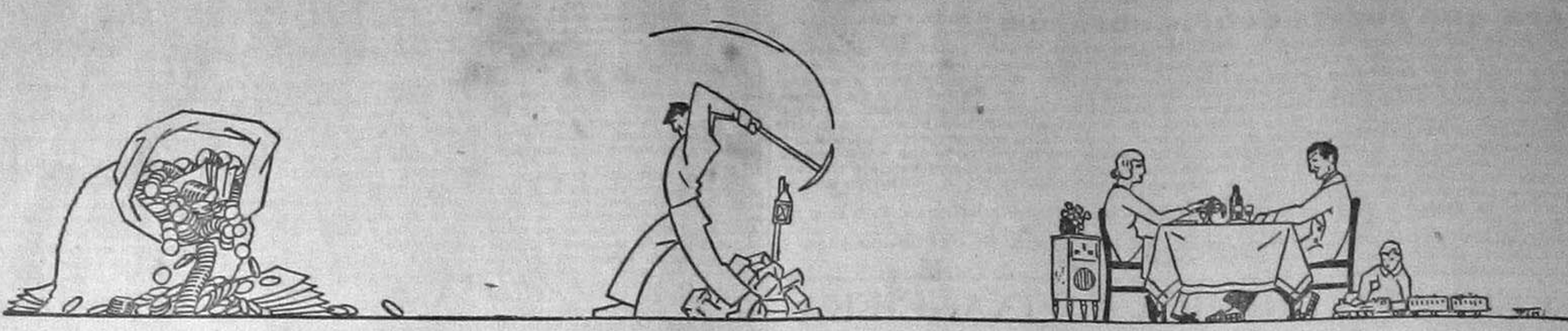

El Estatuto vasco consolida en Euzkadi la tranquilidad, paz y orden que se traducen en riquezas
Euzkadi'ko aberastasuna ugaritzeko, Eusko-Estatutoaren bidez datorkigun, lasaitasun eta pakea ditugu

El dinero proporciona trabajo y progreso
Guzientzako lana eta erriarentzako aurreratasuna diruak dakarzkigu

Y con dinero y trabajo aumentaremos el bienestar en nuestro suelo
Pakeak eta diruak gure erriari zoriontasuna irabaziko dizkiote

euskal - ería

Gotzon Zaitzarika

Eztakit nola artuko diakidazuten lero kaxkar abek; agian iri egingo dezute, ta alere egin gabe ez nuke geratu nai.

Askotan irakuriko zenduten erderazko egutegietan Uriłeko lenbiziko egunean: "Los Santos Angeles Custodios del reino". Jaungoikoak gizemakume bakoitzari eman zigun gotzon zaitzaria.

Eliz edo txadon bakoitzak ere badu berea. Abeřiak ere bai.

Ala dio Uril ontako "El Mensajero del Corazón de Jesús"ek:

"No solo los individuos, sino también las sociedades y los reinos y sociedades políticas tienen sus ángeles custodios".

Beerago dio beřiz: "La oración y culto al Angel tutelar de España no está prohibido por ley ninguna ni se puede censurar como político, ni es de temer por equivocado".

Euzkadi'k ere badu noski, eta berez euskotařok ere bai gurea.

Euskerazko egutegietan ez det arkitu ordea ta oroitzea egoki da noski.

Abeřiak abeři dira beti; euren eskubide guziekin edo zapalduta bestoren mendean egon ařen.

Jaungoikoa ez da noski gizon txatxu batzuen mende egongo; zapur ...gabe batzuen goraberan ez liteke egon.

Egun, gaur belařmo'zen mendean egon ařen, gure Zaitzaria gurekin degu. Ori ez lizaiguteke motzak kendu.

Norbaitek esan lezake: "Jeitzale alderdiak Aralar'ko Mikel Gongotzon Donea bere Zaitzari autu zuala.

Baita beste abeřiak badituzte eurenak eta españařak euren gotzonaz gañera Jagoba biaidua, apostoloa, ta Josu'ren Terese.

Jaungoikoak abeřiari jaři zionaz gañera abertzaleak beste bat ere aututzeak ez du kalterik.

Ez da lengoa zapuztuko, poztu baizik. Goiko aietzaz oroitzea, aintzakotzat edukitzea zuzena bai da.

Ez batetzaz eta ez bestetzaz, ezer ez oroitzea, ori bai dala ituna.

Gure abeři eder Euzkadi onek egun, gaur diluan bere Zaitzariak autu bitartean, ¿zaitzari gabe ote zan ba?

Bai zera.

Jaungoikoak bere abeři maite Euzkadi'ri Zaitzaria jaři zion, ta bere zaingoa, zaitzaritza agerikoa, bikaña izan da. Jaungoikoak bereziki begiratu diola esan genezake.

Gure abeřian, Jaunari esker, sinismen donea ta zuzentasuna ageriak dira.

Gure abeřiari begituta, askotan oldoztu oi det, Euzkadi gaxoak ořenbeste urtean azke nola iraun duan.

Ain abeři txikia, ta alere beti zutik; bere odolaren garbitasuna, baseřiaren sorizea, bizikera, bere oitura, lege batez ere bere lege-zar edeřak, bere izakera bereziari nola eutsi dion.

Euzkadi'rer edertasuna, ez diot lurřagatik, abeřiagatik baizik, ikusi ta, gizonaren jakindasun eta indařez baño Jaungoikoari ta berak jaři zigun Zaitzariari esker degula esan genezake.

Gizonak berez, bere buruz sortuak baño, Goikoak irakatsita, bere Zaitzariaren argitasunez, laguntzaz eg...ak derizkiot. Euzkadi'k bere txikitasunean duan auunditasuna, bere apaldasunean duan edertasuna zoragaria da. Ikusiago ta edeřago zait, zenbat obeto begitu maitagařiago.

Ařotzei galdetu: gure eřiaren ezaguera, Euzkadi sakon xamar ezagutzen dutenak ařituta geratzen dirala? Bada ¿zergatik?

Bein baño geiagotan abestu izan deguna esan genezake Euzkadi'gatik. "Non fecit taliter omni nationi".

Edeřen artean edeřa, da gure Euzkadi. Oregatik gure egutegietan, Euzkadi'ren Zaitzariaren izena aitatzea nai nuke, bere oroimena egitea, ta berari otoitz egitea gure abeřiagatik, oroitzen gerala adierazten erakustea.

¿Iñork aintzakotzat artuko ote?

BERTSO BERIAK

Eusko Araudiari jarriak

Oyu bizi bat egiñ nairikan
ona gaur bertsolariya.
Irakurleak begira ondo
aundikan dagon egiya:
larogeita amalau urtez
lur jota Euskal-eřiya,
pixka pixka bat argitutzeko
du era zoragařiya,
euskotar orok zutiñik bada
orain da gure garaya.

—o—

Ona eři bat beti ta beti
azkatasun gose dana,
baso ta mendi, ibai, itxaso,
...ik ořengana,
eusko ařaza berdin gabea
oyuz eskatzen duana
negar samiñez erdibiturik
euskoen ama laztana
¡ai zer seme txatxu petrala
lagundu zale ez dana!

—o—

Argi-dirdira nabaitu nayez
gure baso ta mendiyak
anaitasuna bear dalata
jaiki dirade eřiyak,
ikusirikan zenbat onura
dakarkigun araudiyak,
beraren alde goaz batera
esker eta eskubiyak:
beraren alde jayoteřiya
maitatzen duten guziyak.

—o—

España'ko erkala degu
lendikan itza emana,
"estatuto" bat agindurikan
ementxe dator gugana.
Kolpe batera galtz izaten da
irixten nai litzakena,
ongi dakigu gauza geyegi
emango ez digutena,
pixka izandare artu dezagun
berak eskeintzen dutena.

—o—

Mila zortzireun ogeigařena
ta gañera emeretzi
Uřiko ilaren ogeita bosta
Euskal-eřiyan berezi:
Eskubideak lapurturikan
"monarki" azpiyan utzi.
Ainbeste urte katigu pasa",
orain argitutzen asi.
Onen aurka dan euskaldun txařak
izenik ez du merezi.

"BASARI"

(Jařaitzeko).

Sellos de Cauchú
LA OFICINA MODERNA
EN 24 HORAS

J. M. Ezcurdia
Dentista.
Plaza del Arenal, 3, segundo
Teléfono 1-33-07

Eztakit, baña egutegietan jartz... ez da gaur aundia.

Erdaldunak eurenakin baño gu euskotařok gure Zaitzariakin eskertxařagokoak? Ez orixe, ta esker ona zor diogu.

¿Gauz guziak ez dirala beingoan egiten?

¿Gauz abek ni baño goragokoen zereñak dirala?

Egi aundia.

Alaz guztiaz ere, ořa nere deia.

GOIKOLAKO TXORIA

Badira lur zabalean pranko ikastol...

Jakintza egaři dira gizonak. Jakintza dute amets goikoak bai bekoak. Jakintza uretan mugiltze bila dabiltz luditar geienok.

Agintarik, eřiaren jakintza egařiaz jabeturiñ, eraiki dituzte pranko jakintza jauregi. Orobat, eři xeari jakintza maila goietara igotzeko egokierak ipiñi.

Lengo batean, ga oneri buruz, lagun batekin mintzo nindozun. Etzagion poz zirařarik gaurko jakintza egaria asetzeko erak.

—Gaurko zenbait zoritxar, jakintza okeřaren eřu dituk.

Eta nerekiko nion. Ařazoi dek. Jakintza ez baitigute eři xea osatzen degunoi bear lirzaken eraz eskeintzen.

Badira lur zabalean pranko ikastol. Gaztedia, oietara daramate jakintzaz ornitu dedin. Axal begiratuz, zoragařizkoa deritzait. Batez ere, langile semeak ikastol oietako ateak zabalik ditun ezkero. Jakintza geituz, eři zorionа geitzen dala esan oi baita. Baño... zuen baitan da noski gerta oi dana. Eta ementxe nemaion nere lagunari ařazoia. Emezortzi urte betez gero, mutil gazte batek ikastola usten digularik etzaiola atsegin esku lana alegia; nekazaritza, arantza, eta abar. Naitanaiezko deritza buru lanari lotzea. Gutxitxo edo bai deritzaizkio esku lanak. Eta ona jakintza gaurko zoritxar zenbaiten erudun. Gazte ori alperkerira daramalako. Ez berez jakintza txařa dalako. Gazteari, ordun, zerbait ikasi duanean alegia, patxaran bizko delakoa ernetzen zaiolako. Egi uts da au.

Eta au, eři xeari jakintza bear dan eran eskeintzen etzaiolako. On dira ikastolak. Bai orixe. Baño, langilesemeari, dagozkionak jaři bear zaizka Au da: jakintza erakutziz, esku lanetan trebetuko duten ikastolak.

Ikastola utziz gero, buru lanari baño esku lanari zaletu dedin gaztea leintu bear dira ortara deituak. Eta ordun bai aseko dutela eřiaren jakintza egařia.

Esku lanetan trebetzen irakatsiko badu irakasleak, lanean iaioa izan bear. ¿Eta iaiotasun au nola eskatu lanarekin asaře bizi izan diran irakasleai? Gaur Euzkadin diran irakasle artean zenbat ote langile semeari dagokion jakintza emateko prest? Eta ikasleak ezezik, ortarako tajututako ikastolak bai ote? Nekazaritza arloa irakatsi lezaken irakasle bat bakařik bai ote?...

Betor, betor zorionean eta lenbaitlen irakaskintza galean euskaldunon burujaebtasuna. Eři xeak kařaxika eskatzen du. Eta etxean bai atzeřian "demokrazi" bufundara da nagusi. Izan gaitean benetako eřizaleak.

Uzture

Venta de árboles en Zarauz

El día 26 de Noviembre, a las once horas, en el despacho del abogado don José María Endaya, se sacarán a la venta 131 robles, 4 castaños, 3 chopos carolinos y un haya, todos en las inmediaciones de Zubieta, en los pertenecidos de la casería "Barrenechea".

Para informes y condiciones, dirigirse a "VILLA ESPERANZA", en ZARAUZ.

Víctor Juaristi
DENTISTA
SAN MARCIAL, 9, primero
Consulta de once a una y de cuatro a ocho

Dr. Clavero (dentista
FUENTERRABIA, A, principal

Errera - Altza

UGOLDEA — Oraindik lau ilabete gertatukoaren oroipen samingaria genuia bese aren antzeko bat izan degu.

Orduko ondamendiak al zan eran osaitzen ari zan denboran, oraingo onek lengokuagatik pixka bat buru altxatzen azitakoari, beriz lurperatzen ditu.

Egun abetakuak ordia, naiz emengo kaltiak aundiyak izan, aundiyaguak egin ditu Pasai eta Eřenderi aldian, eta abetan ikusi dira lendabiziko egunetik Donosti ta inguruko emakumé ta mendigoizale abertzaliak berak al zuten laguntza eskeñiyaz, beriz ere ain eřukitzu geratu diranar.

Emakume ta mendigoizale aben nayak, eta egin zak ere, mesere egitia zařik izan dira, bañan alaz ere ez dira faltasu zamsuz esan duten, alegiya, eleziyo besperetan gaudelako egin dutela ori, oyek noski ez dira oroitzen oraindala lau ilabete ez zala olakorik. Eta, ori diyotenak ere, ez al dira abek bezela eleziyo besperetan? Ez dezagun bestiak on egindakoaren damurik izan, baizik gauz txiki oyek alde batera utsiyaz zaya gaitezen beriz ere laguntzen al genezaken eran, ain biařian arkitzen diranari.

ARAUDI ESTATUTOA. — Gauden egunetan ezin gai onetzaz zerbait esan gabe gelditu.

Datořen igandian, Azarua'ren 5'an izango diran auteskundiak danok dakigu zertarako diran, eta bere gařantzitasun inportanziya edo ezagutua dagola euskotar gustiyen aldetik iduritzen zait.

Gure eři ontara ere iritxi dira adierazi nai diguten ingi paperak, eta abekin beterik ikusten dira emengo etxe ixkiñ eta leku gustiyak.

Batzun batzuk ekin diyote lanari eta ba dago zer egiña egunetik egunera geyago igande ori bitartean.

Danontzako dago lana; iñork ez dezala utzi bestiak egingo dutelakoan ezer, bakoitzak al deguna egiten saya gaitezen.

Ez da aski eusko zaletasuna ba degula esa...rekin, baizik erakutsi dezagun egin...zakin. Danok zerbait egin genezake eta ez det uste iñork ukatu ko duanik bere laguntza.

"Soy tan vasco como cualquiera de vosotros" esaten dutenak ere orain dute gai edeřa azaltzeko egintzakin bere esanaren egitasuna.

Iñoiz baño biaragua da botaziyua ugariya izatia; ez dijoaz aurka edo kontra botuan "no" jartzen dutenak bakařik, abetakuak gutxi edo alerik izango ez dalakuan nago.

Legiak gogořago jo...zen du, eta leku askotan ondo adierazten danez, beren botuak ematen ez dutenak ere kontra dijoaz.

Ořegatik "nere botuan gora beratik berdin izango dek" esaten dutenari sartu buruan esan ořen ezegokitasuna, eta sayatu eman dezan ořek ere. Ortarako Araudi Estatuto onen onurak erakutsi, eta onekin eřex jaři litezke bertarako bidean.

Egun abetan beste gauz danak alde batera utzita saya gaitezen Estatuto onen alde. Ainbeste denboran Araudi baten nayian egon geranok ez dezagun utzi itzultzen orain ain gertu daukagun au.

Eta lana danontzat ba dago, batez ere emakumientzat. Zuek emakumiak lenengo aldiz izango dezute autarkiematia, eta beragatik zuetakoen artian eřexo gertatu leike len esandako "nere botuen gora bera berdin izango den".

Emakume abertzaliak, orain gutxi arte asko azaldu ez bazerate ere, badakit oraingo ontan gogoz ekin diyozutela lanari ;eta zuek gogoz artu ezkero, ba dakigu zenbat lezakezuten, eta oraingo ontan a'a artu dezutelakoan nago.

Gure abeři Eu... ...tate azpian dagoana pixka bat ... ...u genezake, eta alegindu gaitezen ..., ez botua ema naz bakařik, baizik baita ere gure gogo eta laguntzarekin bestiri eman aziaz.

Oraingo nagitasunak ez luke barkaziyorik izango eta gero ez damutzeko, gure Euskaleři maite ontan bizi geran euskaldunak eta ez diranak, danak eman zazute botua Estatutoaren alde.

Utzi ditzagun alde batera alderdi arteko asařiak, eta alkartu gaitezen danok. Estatuto au ez degu ez ezkertařena eta ez eskubitařena, edo ondo esateko ezkertar eta eskubitar guztiyena degu, eta batekoentzat eta bestekoentzat, uskotar danontzat.

Andoain

EUSKO ARAUDIA

Andoaindařak: Gauza guztiei etortzen zayon bezela bere ordua, eusko araudiari ere etoři zayo.

¿Guk, Andoaindařok, zer egin biar degu datořen igandean? ¿Esan biařik bai ote dago?

Danok dakigu igandeko gure autarkiak edo botuak asko esan nai duela ¿Iñor gelditukо ote da bere autarkia eman gabe?

¿Eřitar biotzekoak, eta erbestetik etoři eta emen bizi zeratenok, igandian geldituko ote zerate zuen autarkia eman gabe? ¡Ez deila ořelakorik gertatu! Datořen igandian gure autarkia biar biařezkoa da, Euskal Eřian onerako eta geuren onerako. Utzi kezka guztiak alde batera, politika kontuak ere bai, eta danok, gizon eta emakumeak dan danok iñor geldltu gabe, igandian geuren autarkia eman bear degu.

Emakumea; zuri iñori bañan geigo esan nai dizu eusko araudia ekaři ala ez. Ama bazera, ala ezkongala bazera berdin da. Ama bazera eta semeak baldin badituzu, ¿zer nai dezu semiak zeren inguruan ikusi ala urun ikustea? ¿Madrid'en, Afrika'n, eta abar aldian, edo Euskal-Eřian zerořen etxe inguruan ikustea? Ařaxitu askotan jartzen dezu zure semea; alde batetik zuk erakutzitako erlijio eta oitura edeřak, galtzeko ařaxkuan jartzen dezu. Eta bestetik Afrika aldera gudari bialtzen badizute ¿ango "klima" eta ango oitura txařak? ¡Agur zure semea! Lenago ain mutil edeřa eta garbia ¿eta orain? Orain, amatxo, ori gertatu bañan len zure eskuetan daukazu egin biar dezuna.

Ez da erlijioa eta oitura onak erakustea naikoa jařaitu egin biar du eta ortarako bide zuzen batean jaři. ¿Zein da bide ori? Bide ori da zure semeari, zure ilobari, zure lagunari zoriona emango diona. Eta zure seme, iloba edo lagunari baño zorion aundigoa zuri emango diguna.

Bide ori dezu datořen igandian zeuren autarkia estatuto aldez ematia.

Biyar asteazkenian goizeko bederatzietan Emakume abertzalien aretoan itzaldia izango da eusko araudiaren aldez

Andoaindařak batez ere nekazariak, bildu gaitezen danok itza'd' ori entzutera.

"OR KONPON"

PLANCHADO FLEX TRIPLEFIL
Los CUELLOS de estas marcas se planchan a siete céntimos y medio :-: Agencia en San Sebastián: EL ANDORRANO :-: GARIBAY, 11.

PONSOL S. L.
Sombreros y boinas
NARRICA, 4
DONOSTIA

Jakin nai dutnak, nun edo nola eman biar duten botua, eta beste edozer gauz, galde lezake Altza'ko edo Eřeza'ko Batzokitan, pozez erantzuna izango da; eta iduritzen zait Centro Republicano'an ere baietz, ala biar beintzat.

Beraz, atizatar eřeratar danak: Eman eta eman azi botua Estatutoaren alde

ITANI

¡Zaunk, zaunk... gu, beti aurrera!

Oroimen argala nerea. Urteak ez nunbait barkatzen. Alare, aurtzaroko ainbat gauza, orainxe ikusi edo entzungo banitu añaxean bururatzen zaizkit.

¡Alako ipui ura!

Mutiko bat zan. Ama-zořo utsa bera. Ta ama gaxotu zitzaion.

Norbaitek esan dio mutikoari amarentzako sendakaia nun arki dezaken. Ta bai mutikoak bideari eldu ere.

Azti batekin topo egin du bidean, ta onek semearen biotz ona ikusirik, nai duana arkitzeko zer egin bear duan adierazi dio.

Iritxi da mutila aztiak esandako lekura. Esiz inguraturik dago berak bear duana. Bařena sartzeko bide bakařa. Ta bide artaratu danean, egundoko zarata sortu zaio bere inguruan.

¡Ango kařaxiak! "¡Nazkagařia! ¡La pura! ¡Eman ori! ¡Eldu, eldu!" ¡Ura ixkanbila!

Mutikoak ordea, amaren irudia gogoan, aztiaren itzak oroimenean ta belařiak itxita, auřera ta auřera. Kařaxi aiek guziak, berak atzera ala albotara begiratzen ez bazuan, ezeren indařik gabeak zirala bai-baitzekian.

Ta sendakaia arkitu, etxera eraman, ta ¡amatxo sendatu zuan!

¡Seme ona izaki gure mutikoa!

¿Nork esan bear zidan neri, ipui ura noizbait egi biurtu bear zitzaidanik?

Ona gaur gu abertzaleok, mutiko egiñik. ¿Amazořo utsak ez gera ba? Ta amatxo maitea il zorian.

Sendakai baten beři izan degu: azkatasunak bakařik senda dezake amatxo maitea. Ta sendakai ořexen bila gabiltza buru belaři, ořen beři izan degun ezkero.

Azkatasuna ordea esiz inguraturik dakusgu. Ta bařena sartzeko bide bakařa: Araudi bidea.

Itxu-itxuan artu degu bide ori. Ama txorentzat bear de...una antxe baitago. Ta artu badegu artu, ¡mutilak, au ixkanbila gure aldamenean!

Jan bear gaituzte.

Lengo ugoldeak egindako kalte ordañez, juan dan astean "Jestora"gandik zerbait jasotako batek "esku txařetik datorkigun Araudirik ez degula bear" dio.

Erkala edo Eřepublika elkartzeko lain izan ziran auteskunde aietan Eřepublika aldez ogeitamar boto eman dituala noiznai panpařoi-panpařoi botatzen dua nbatek beřiz "araudia, eřiak nai duala "garbi" adierazten badu, gañontzean ezetz". Ez oni boilarik aitatu. ¡Ene!

"¡Jesus, Jesus!—dio beste ořek— ¡zenbat aldun! Oientzat aña nundik atera". Ezbaitiote oraindik aldun isterik ere eskeñi.

"¡¡¡Gořiakin batera!!!" dio beřiz ikaraz beterik emakumetxo gajo batek. Ta txuri-txuriak, pelayotařak, sozolistoakin batera araudia nundik ankazpiratuko egiñalean ez ditu nabaitzen.

Gu lagun txařakin ikusi ezin nunbait, komunistakin batera Araudiaren aurka jeiki diranak.

Alpeřik ariko zerate ordea, zakur zaunkariok, guk begiak elburuan jařirik ez baitegu alboko ixkanbilik aintzakotzat artuko.

¡Zaunk, zaunk... gu, beti auřera!

EUSKO

¡Obligación!
es de las amas de casa el empleo de
Achicoria Bake

HOY, DIA PRIMERO, abre sus puertas al público el popular CARLOS, quien durante 21 años estuvo al frente del establecimiento de su cuñado M. Barandiarán.

CASA CARLOS
ESPECIALIZADA EN BACALAOS
CAFES TUESTE DIARIO
COMESTIBLES FINOS
SERVICIO A DOMICILIO
TELEFONO 1-56-28
PLAZA DE EASO, NUMERO 2
SAN SEBASTIAN